

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23.

Tilleggsspørsmål nr.

Emne:

Oppskr. av:

(adresse):

Fylke:

Herad:

Bygdelag:

Gard:

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I

Kan satt ved langbordet og spiste til hverdags. Hadde mange gjester fremmede. So skulle de spise og drikke i Vestkroen eller Juvstugun, alt etter som hvordan ^(hittil) foranmet var lime pedit.

II

For i tidur so spiste tjenerne på gården på Kjøkkent. Huskantsfalket spiste for sig i delkroen, (Vestkroen) de spiste bedre sloz mat og kaffe. Tjenerne fikk kaffe bare and søndagene.

3.

Tjenerne spiste først, for de var opppe tidligere and morgenen.

4.

Det er og var begge deler, etter som vor domme huskantsfalket var

5

Ja de spiser på Kjøkkent til daglig.

6

Begge deler.

A large rectangular area of the page is enclosed by a thin blue border. Inside this border, there are approximately 30 horizontal blue lines, creating a series of empty rows for writing. The lines are evenly spaced and extend across most of the width of the page.

2

Bordskikk til hverdags.
Spisemål 7.

De holdt og har hver sine faste plasser ved bordet.

Mannen i huset sitter i spisetet ved bordenden. På sin høire side sitter hans hustru på venstre side sitter hans eldste sønn (yardgutt), og siden sitter de etter sin alder barna og plekta. Gjennom patt lengst fra etter sønn de var gamle og unge. Foregangs karer patt nemust husekand falket.

8.

Barn stor og patt, etter sønn de holdt oppdragelse til.

9.

Den hette spisetet fremdeles. Og plasser er ved bordenden innen for stuedøren. Etter gammel bygge skikk.

10

Det ikke. Liker ikke moderne bygge måte.

11.

Den vaskinga var det vist ikke som med for i tiden. Men lina tok de av ved bordet, og bad sin matbør både før og etter maten.

12.

Ja de spiste alle av samme fatet og drakk melk å øll av samme balle. En tok en graut lete på Skeia eller sporene, og dyppet i melken når man spiste grøt.

Bordskikk til hverdags.

Spørsmål 12.

Man kuller melk på en dyp tallerken. Det var ikke før i 1920 årene at man fikk en sin kopp og spise av.

13.

Skien satte ikke gryter på bordet. Men de brukte og sette panne på bordet, som ender lag, brukte de noe som kalles for pannesing.

14.

De smurte smør på brød og lagde på fisk, og ^{det} kalles man leita, rulle leita. Det var brukt som regel til morgnavert, men også til midd. En lagde på smørret og fisken på leife og rullet det i sammen til en skrylle, som kalles leita.

15.

Ja! det er i allfall bordskikk her.

16.

Ja når kaffen er forvarm. Men de sier nå at det er finest og drikk av kaffen.

17

Det er ikke nå gaffel som i bruk, men når de hadde gaffel så brukte de den skjellene, så sier 80 åringene.

18

De brukte hjemme smidde bordkniver. Tollekniver spiste en med, når man fór på kjøring i skog og mark.

Bordduk til Middags.
Spørsmål 19.

Den fugel so hadde de en fin
spon eller hornskje som de
bopiste av. Når de hadde spist ifra
pigen so torket de av sponen eller
skjeen med handa, so fette de
den opp i en tre lå samt var spikret
fast til veggene overfor bordet i stuen.
Spon låen på plik ut.

De fineste hullene var til skjene,
og de bakerste huller var til knivene.
Kau ple i en spiker i ven ende på
låen, som tegningene viser.
Det kunne ene flere en en lå, og størrelsen
var etter sand vor stor huselyden var.

20.

So vidt jeg har hørt, so var det
ikke før i 1900 årene eller derom-
kring at en gikk over fra fellesfat
til tallerkener.

21.

Kau brukte sand fugel bordduk
kare ved høytidene, og når det
skal ser utes til fremmede.

Ja de sand brukte vaksdukken
so brukte de den til daglig.

I gamle dager so brukte de duk
på bordene bare når det var
kryllup, gravøl, høytider og bede-
taller.

Lined writing area with horizontal blue lines.

Alle de deler etter behag.

23.

Low regel so fordynte de sig
slo med mat inn med leordet.
Det hendte ofte for i tidne i fattige
husholdninger at husmørene
dette ut maten til ungene for at
alle skulle få litt i livet.

24.

Det var vist helst pågitt (pålegg)
som for det neste ble utover
delt påledes.

25.

Ja, det var bestandig slit at
husholdningene gutter og arbeidskarene
skulle ha mere mat en kvinfolk
og unge.

26.

En 5 års alder.

27.

De brukte å tygge maten til barna
stort, for i tidne. En meget
stygg skikk, som det var godt
at det ble slutt på.

28.

for i tidne so las husfaren både
for og etter maten, og det samme
skulle alle gjøre, selv om de
ikk las høit. Det er slutt på denne
skikken her over inn.

Bordstikk til Spisning.

Spørsmål 29.

Nei! Snakke og le mens en spiste for i tiden det ble regnet for spott mot gud. Ja men det fine moten å både snakke og le mens man spiser.

30.

Ja det ble ansett som upassende og le ved bordet.

31.

Lynge var også forbudt når man spiste.

32.

Alle skulle være ferdige ved bordet før noen gikk fra. Da riste først den som satt i høipet og siden de andre etter tur.

33.

Man takket og takker for maten til alle sammen.

34.

Hav du: Gud signe maten, eller
hav du: Kammer seg til tids.

35.

Det hørte ofte, men ikke bestandig.

36.

Likke mindre det var langfemmed.

37.

Ja! av det fineste en hadde.
Og likeleds nå.

38.

Ja! for, og ja nå.

A large rectangular area of the page is enclosed by a double-line border. Inside this border, there are approximately 35 horizontal blue lines, creating a series of empty rows for writing. The lines are evenly spaced and extend across most of the width of the page.

Bordskikk til Hærbogs.

39.

En fummel gjest spiser
bestandig i fire stuen sammen
med husmoren eller husfaren.

40.

Ja! en skal ikke forsyne ^{sig} for
mannen bedde til det. Hvist en
gjest ikke forsyner sig, når en
er bedde til det, så sier en at
gjesten er uenselig eller sår, eller
lite for sig. Men vist en gjest
spiser opp alt som er på lagd
av kaffemat eller stekt, så sier
mannen at gjesten er stygg til og
forsyne sig, eller er for skammet
til å spise. Eller en kaller det mat-
syke eller årensyke.

41.

Som god skikk, - så skal
du fummles underholdes
med selskap, selv om du
andre ikke spiser. Den
av husstanden som skal under-
holde gjesten, skal se til, så du
fummles forsyner sig, og at han
har nok å spise og drikke.

4912

Lined writing area with horizontal blue lines and vertical blue borders.